

при організації їх навчально-пізнавальної діяльності; введення різних форм контролю за пізнавальною діяльністю студентів; комплексне використання технічних засобів навчання тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Махмутов М. И. Организация проблемного обучения в школе / М. И. Махмутов. – М. : Просвещение, 1977. – 240 с.
2. Низамов Р. А. Дидактические основы активизации учебной деятельности студентов / Р. А. Низамов. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1975. – 303 с.
3. Петровский А. В. Личность. Деятельность. Коллектив / А. В. Петровский. – М. : Политиздат, 1982. – 255 с.
4. Український педагогічний словник / [авт. –уклад. Гончаренко С.]. – К. : Либідь, 1997. – 219 с.
5. Щукина Г. И. Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процессе / Г. И. Щукина – М. : Педагогика, 1979. – 202 с.
6. Щукина Г. И. Проблема познавательного интереса в педагогике / Г. И. Щукина. – М. : Педагогика, 1971. – 352 с.

УДК 378-054.6-057.875:3

Буря Лілія Володимирівна

кандидат медичних наук, доцент,

декан факультету підготовки іноземних студентів

Макаренко Олександр Володимирович

кандидат педагогічних наук, старший викладач

кафедри медичної інформатики, медичної і біологічної фізики

Білоконь Сергій Олександрович

кандидат медичних наук, доцент,

доцент кафедри дитячої хірургічної стоматології

Вахненко Андрій Вікторович

кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри

експериментальної та клінічної фармакології

з клінічною імунологією, алергологією

Люлька Олександр Миколайович

кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургії № 1

Половик Олександр Юрійович

кандидат медичних наук, доцент,

доцент кафедри клінічної анатомії та оперативної хірургії

Української медичної стоматологічної академії

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Стаття присвячена дослідженню впливу глобалізаційних процесів на організацію навчання студентів-іноземців у медичних ЗВО, зокрема формування комунікативних умінь студентів-іноземців як елементу дослідницької компетентності. У часи глобальних трансформацій, що змінюють наш спосіб життя, спілкування, мислення, бачення майбутнього і розуміння добробуту безсумнівно вимагає змін в організації навчання.

Ключові слова: глобалізація, компетентність, комунікація, дослідницька компетентність, інтерактивне навчання, студенти-іноземці.

The article is devoted to the study of the impact of globalization processes on the organization of training of foreign students in medical high education establishments, in particular, the formation of communication skills of foreign students as an element of research competence. In times of global transformations that change our way of life, communication, thinking, vision of the future and understanding of well-being undoubtedly require changes in the organization of learning.

Keywords: globalization, competence, communication, research competence, interactive learning, international students.

У сучасному світі, в еру комунікації та інформатизації суспільства, однією із найважливіших компетентностей, необхідних майбутньому фахівцю, є дослідницька компетентність. Її важливою складовою є комунікативні вміння [6]. Поєднання результатів дослідження діяльності мозку з сучасними

можливостями негайного доступу до глобальної бази знань та орієнтація у безмежному просторі інформації є необхідною умовою організації педагогічних умов формування конкурентоздатних лікарів, які могли б постійно удосконалюватися та були б успішними протягом усього життя на ринку праці.

Головними завданнями дослідницької діяльності є розвиток у студентів прагнення до досліджень у галузі медицини та накопичення досвіду цієї роботи; розвиток у майбутніх спеціалістів наукового мислення та формування дослідницьких компетентностей; виховання потреби постійно вдосконалювати свої знання, розширювати науковий кругозір та наукову ерудицію. Ця проблема перебуває в полі зору як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників.

У сучасних умовах підготовки у медичному ЗВО (закладі вищої освіти) студент-іноземець не розглядається як творча особистість, як цілісний суб'єкт навчальної діяльності, що прагне не просто до оволодіння майбутньою професією, але й до реалізації своїх потенційних можливостей.

Сучасний ЗВО повинен забезпечувати формування творчої особистості лікаря, як оптимальної передумови розвитку його управлінської культури, як суб'єкта виховання та навчання, формування в нього основних видів компетентностей щодо суб'єкт-суб'єктного управління, оскільки у сучасному світі є необхідність підготовки компетентних лікарів, здатних до ефективної управлінської діяльності.

У наукових працях О. Адаменко, О. Білоус, Н. Зінонос, Ю. Максименко та ін. висвітлено особливості підготовки студентів-іноземців у ЗВО. Глобалізаційні процеси досліджували М. Квак, Г. Колін, В. Кремень, П. Скотт. Проблеми дослідження розвитку комунікативних умінь, навичок та їх структурних компонентів присвячені праці П. Гальперіна, І. Зимньої, В. Кан-Каліка, О. Мерзлякової, Л. Рибалко, Л. Савенкова та ін. Питання комунікативної компетентності майбутніх лікарів висвітлені у наукових працях Л. Галій, Б. Громовика, С. Мокрянина, Л. Пляки, В. Тюріної, Ю. Юсеф та ін.

Існує значна кількість публікацій дослідників, присвячених формуванню комунікативної компетентності, однак багато питань цієї проблеми ще не набули

належного обґрунтування й однозначного вирішення, зокрема у підготовці студентів-іноземців та дослідження впливу глобалізації на організацію освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень свідчить про низький рівень комунікативної компетентності майбутніх фахівців різних сфер діяльності, зокрема майбутніх лікарів. Актуальність дослідження посилюється також існуючою суперечністю, пов'язаною з невідповідністю вимог суспільства до компетентної у питаннях спілкування особистості та низьким рівнем комунікативної підготовки студентів у ЗВО, зокрема іноземних студентів.

При взаємодії представників різних культур існують різноманітні бар'єри у спілкуванні. Це є причиною непорозуміння викладачів та студентів та як наслідок заважає вільній комунікації. Інколи студентам легше розуміти один одного ніж викладача. На це націлені інтерактивні методи навчання, в основу яких закладена суб'єкт-суб'єктна взаємодія.

Причиною виникнення таких бар'єрів у спілкуванні, ми вбачаємо у тому, що мислення викладача та студента відбувається рідною для них мовою, а спілкування – за участі третьої мови (англійська або російська), яка є спільною ланкою комунікації, тому традиційна лекція при навчанні іноземних студентів не може бути ведучою діяльністю. Якщо раніше студенти збиралися в аудиторії з метою отримання цінних знань від лектора, а лектор детально викладав теоретичний матеріал, то зараз у цьому немає потреби, оскільки кожен студент має доступ до необмеженого джерела знань у глобальній мережі. Студенти-іноземці потребують більше часу для розуміння та засвоєння поданого матеріалу, ніж вітчизняні студенти і вони не можуть на стільки ж ефективно та швидко опрацьовувати матеріал лекції. Виникає необхідність пошуку нетрадиційних форм і методів навчання. Такими є дистанційне навчання, перевернуте навчання, коли студент знайомиться з матеріалами лекції заздалегідь, при цьому, переглядаючи відеоматеріал готує різноманітні проекти, виконує завдання проблемного характеру, потім на самому занятті відбувається захист підготовлених проектів, виконання вправ, тестування, дискутування в рамках

проблемних груп, викладач при цьому відповідає на питання студентів, організовує дискусію, направляє і організовує проблемні групи, встановлює загальний рівень студентів та аналізує діяльність свою та студентів і прогнозує подальшу взаємодію, яка буде реалізована на практичних заняттях. Цінним при цьому є сприяння самостійному опрацюванню матеріалу та робота з різними джерелами інформації. Не варто захоплюватися такою формою, а потрібно раціонально поєднувати з іншими формами подання матеріалу. Такий вид навчання може бути перехідною ланкою до інтерактивної лекції.

Інтерактивні лекції спрямовані на самостійне здобуття знань студентами, їх самонавчання під керівництвом лектора з використанням усіх доступних інтерактивних методів. Такі лекції сприяють формуванню самоосвіти, саморегуляції, саморозвитку, навчанню протягом всього життя, дають можливість студентам брати участь у вирішенні поставлених проблем, висловлювати власну думку та відстоювати її в раціонально організованій дискусії з колегами і викладачем [2]. До таких лекцій відносять: проблемну, бінарну, лекцію зі заздалегідь запланованими помилками, лекцію-конференцію, лекцію-консультацію.

Інтерактивні лекції як форма організації навчання іноземних студентів у ЗВО сприяють формуванню комунікативної складової дослідницької компетентності майбутніх лікарів [5].

Серед різноманітних модифікацій методів інтерактивного навчання студентів-іноземців на практичних заняттях та семінарах нами було вибрано структуровані кейси, що на даний час знайшли своє місце в структурі підготовки майбутніх лікарів [1].

Існують різні типи кейсів. Найбільш поширений у практиці підготовки майбутніх лікарів є кейс, в якому подається коротке і точне викладення ситуації з конкретними цифрами і даними. Для такого типу кейсів існує певна кількість правильних відповідей. Вони призначені для оцінки знання і вміння використовувати одну методику в певній галузі медичних знань. Кейси конкретних ситуацій розвивають аналітичні, дослідницькі, комунікативні

навички, виробляють уміння аналізувати ситуацію, планувати стратегію і приймати рішення [4, с. 29-36]. Робота з такими кейсами надає можливість розбору як клінічних ситуацій так і фізіологічних механізмів адаптації організму людини до змін навколишнього середовища. Дуже ефективним при цьому є використання ІКТ. Це дозволяє швидше виконувати розрахунки із застосуванням табличного процесора, унаочнити матеріал [3], що є особливо важливим для вивчення природничих та профільних дисциплін. Застосування даного методу можна і доцільно використовувати поряд з традиційними методами навчання у ЗВО. Використання кейс-методу конкретних ситуацій формує у студентів необхідні для майбутньої професії якості, такі як: ініціативність, творчий підхід до розв'язання проблем, готовність до дії в різних умовах, та вміння гнучко реагувати на них.

Оскільки без процесу комунікації у професійній діяльності співпраця неможлива, науковці, шукаючи способи полегшення сприйняття нового матеріалу у процесі навчання, звернули увагу на технологію, яка «сприяє балансуванню співпраці в команді завдяки цілеспрямованій та динамічній комунікації учасників для досягнення певних цілей» [7], тобто коучинг.

Ще одним із інтерактивних методів навчання можна виділити ділову та рольову гру. Рольові ігри допомагають формувати такі важливі ключові кваліфікації лікарів, як комунікативні здібності, толерантність, уміння працювати в малих групах, самостійність мислення тощо.

Ділові ігри проходять, як правило, у формі узгодженого групового розумового пошуку, що вимагає залучення до комунікації всіх учасників гри. За своєю суттю цей метод навчання є особливою формою комунікації.

Також можна виділити метод конкретних ситуацій, що сприяє формуванню комунікативного елемента дослідницької компетентності у студентів. В основі цього методу лежить опис конкретної професійної діяльності або емоційно-поведінкових аспектів взаємодії студентів.

При аналізі конкретних ситуацій особливо важливо те, що тут поєднується індивідуальна робота студентів з проблемною ситуацією і групове обговорення

пропозицій, підготовлених кожним членом групи. Це дозволяє студентам розвивати навички групової, командної роботи, що розширює можливості для вирішення типових проблем в рамках досліджуваної навчальної тематики. Вони навчаються: аналітично мислити; подавати результати проведеного аналізу; оцінювати наслідки рішень; освоюють комунікативні навички та навички роботи в колективі.

У процесі навчання студенти можуть дізнатися і порівняти кілька варіантів вирішення однієї проблеми. Це сприяє результативності методу. Дозволяє розширити індивідуальний досвід. Оскільки аналіз конкретної ситуації – групова робота, то вирішення проблеми бажано подавати у формі відкритих дискусій.

Інтерактивне навчання можна розглядати як інтерактивний варіант організації педагогічної взаємодії в навчальному процесі (метод занурення в спілкування за М. Щетініним).

Отже, у час бурхливого розвитку глобалізаційних процесів, одним із головних пріоритетів навчання є формування комунікативних умінь як елементу дослідницької діяльності. Робота з формування таких умінь майбутніх лікарів реалізується через низку навчально-виховних завдань, що проводять викладачі. Часто один і той самий захід або завдання може бути спрямованим на формування різних комунікативних умінь. Реалізація обґрунтованих педагогічних умов здійснюється при організації інтерактивного навчання на засадах системного, компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, аксіологічного підходів. Це надзвичайно актуально, особливо під час навчання студентів-іноземців, оскільки потребує створення толерантного, багатокультурного освітнього середовища, яке відображає реалії сучасного суспільства. Існує значна кількість публікацій дослідників, присвячених формуванню комунікативної компетентності, однак багато питань цієї проблеми ще не набули належного обґрунтування й однозначного вирішення, зокрема у підготовці студентів-іноземців та дослідження впливу глобалізації на організацію освітнього процесу. Це є одним із аспектів висвітлених авторами в даній роботі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Васильева Е. Ю. Кейс как метод обучения алгоритму неотложной помощи в медицинском вузе. / Е. Ю. Васильева, О. В. Самодова // Инновации в образовании, 2013. – № 10. – С. 76-85.
2. Головачук Т. І. Інноваційний підхід при проведенні лекційного заняття / Т. І. Головачук // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2011. – Вип. 2. – Ч. 1. – С. 405-410.
3. Еремін А. С. Обеспечение учебной работы с использованием кейс-метода / А. С. Еремін // Инновации в образовании. – 2010. – № 4. – С. 77-90.
4. Жигилей И. М. Формирование профессиональных компетенций с помощью кейс-метода в высшем образовании / И. М. Жигилей // Преподаватель XXI век. – 2012. – № 1. – С. 29-36.
5. Макаренко О. Формування комунікації як елементу дослідницької компетентності майбутніх лікарів / Макаренко О. // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – Вип. 28 (38). – С. 123–128.
6. Макаренко О. Структура дослідницької компетентності майбутніх лікарів / Олександр Макаренко // Витоки педагогічної майстерності. – 2016. – Вип. 18. – С. 195–200.
7. Мескон М. Х. Основы менеджмента; пер. с англ. / Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. – М. : Дело, 1996. – 704 с.

УДК 372

Гринкевич Ірина Володимирівна

викладач

ВСП «Рівненський коледж НУБіП України»

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ